

אש קדרש

אלה תולדות הייחוס!

וגם: הפלשתים מפחדים! הם מ-פ-ח-ד-י-ם!!!

ומזה בדיוק הפלשתים מפחדים! ונסביר. התורה מדגישה "וכל הבארות אשר חפרו... סתמום פלשתים" משמע שהדגש המרכזי על כך שחפרו כי עיקר הבעיה שלהם הייתה עם תהליך החפירה. עם היגיעה והעשייה. את זה הם ניסו לסתום! בזמנו הם סתמו את הבארות שחפר אברהם אבינו, ועכשיו עבדי אבימלך רבים עם יצחק ועבדיו על הבארות שהם חופרים כעת, והכל כאמור מאותו בסיס אידיאלי שאותו אנו צריכים להבין.

מה זה מפריע להם? ממה הם מפחדים? בואו נתבונן בדברי אבימלך ליצחק: "לך מעמנו כי עצמת ממנו מאוד". אתם מבינים מה כתוב פה? אומר אבימלך ליצחק תלך מאיתנו כי הדרך שלך מובילה לעוצמה אדירה!

עוצמה שמגיעה בעקבות עמל ויגיעה, וממנה הם מפחדים! הם לא מאמינים בתהליך של העבודה והיגיעה, ולכן לא נותנים לה מקום, אלא רוצים מיד ליהנות מהתוצאה.

הם מפחדים ממי שחורג מהנורמה שלהם, ומאמין בכוחו ומחפש אחר מקור מים חיים, הם יודעים שזה מבוא לעוצמה אדירה שלא תשאיר להם מקום, ולכן הם מ-פ-ח-ד-י-ם!!!

יצחק אבינו נאמן לדרכו ולמרות הקשיים שמערימים עליו עבדי אבימלך הוא ממשיך לחפור! והתוצאות בהתאם - "וימצאו שם באר מים חיים" - אחרי העמל והיגיעה הוא מוצא את החיות. בימים אלו אנו אומרים 'משיב הרוח ומוריד הגשם' ואפשר בדרך הצחות, שאם נעשה משיב הרוח, ננער את עצמו ונכניס רוח וחיות תמידית, אז נזכה למוריד הגשם, שהחיבור הטבעי לעולם הגשמי יפחת, והחיבור לעולם הרוחני יתעצם!

גוט שאבע'ס
א פרייליךן שאבע'ס

אלה הם תולדות הייחוס, ומהם נלמד עד כמה אנו צריכים להיות תמיד בעשייה ולהביט תמיד קדימה! פחות להתעסק בייחוס שלנו, ויותר להתעסק מה יהיה הייחוס אלינו...

'איסתמום פלשתים'

מכאן נמשיך לנקודה נוספת בפרשתנו בה נמצא שוב את דרך העבודה הזו אצל יצחק אבינו.

בהמשך הפרשה אנו קוראים על מאבק הבארות של יצחק עם עבדי אבימלך, כשחפר את הבארות שהפלשתים סתמו.

בשנה שעברה בפרשת תולדות (גליון ה') הבאנו את דברי הרב'ה ר' בונים מפשיסחא והרבי מקוצק זי"ע ש'איסתמום פלשתים' היינו שאת הבארות שחפר אברהם שהם כנגד התורה, הם רצו לעשותם 'סתם', להוציא את החשק, את החיות, ויצחק אבינו מלמד אותנו את הטיפ להצליח במאבק הזה והוא לעשות הכל עם חיות!

השנה חשבתי לעבור על הפסוקים וללמוד מהם אלינו, את דרך עבודתנו.

הפסוק מתחיל "ויגדל האיש וילך הלון וגדל עד כי גדל מאוד". מה זה הכפילות הזו, יגדל, גדל, גדל מאוד? מדוע פתאום התורה לא אומרת את שמו של יצחק כמו בשאר הפסוקים, אלא בכינוי 'האיש'?

יצחק אבינו מייצג את התפיסה שאדם יהיה כל הזמן בתהליך של עבודה, של חיפוש, של חפירה. מי שהולך בדרך זו של עבודה תמידית אין גבול לפסגות אותם הוא יכבוש ולכן התורה כופלת שוב ושוב עד כמה הוא גודל מכיוון שהוא תמיד בתנועה אין לדבר סוף, ולא סתם התורה שינתה בפסוק זה ולא נקבה בשמו של יצחק אבינו אלא אמרה 'ויגדל האיש' כדי שנדע בבירור שתורתנו הנצחית מדברת לכל איש ישראלי באשר הוא שאם יילך בדרך זו יילך ויגדל עוד ועוד.

פרשתנו פותחת "ואלה תולדות יצחק בן אברהם אברהם הוליד יצחק".

ידועה שאלת רבותינו המפרשים מדוע פתח בכתוב בתולדות יצחק ועבר ללידת יצחק? והאריכו בזה רבות.

בשורות הבאות ננסה לבאר בדרך הדרש שהתורה הקדושה טומנת פה יסוד עצום. כולנו מכירים את המושג 'ייחוס', אפילו לפעמים מכירים יותר מדאי... זה פוגש כל אחד בצמתים רבים בחיים, למי הוא מיוחס וכמה ולמה ואיך... אז חשבתי לעצמי מתי התחיל המושג הזה? מי היה המיוחס הראשון?

אז כידוע אברהם אבינו היה הייחוס הראשון וממנו התחיל הכל, ואם כן יצחק אבינו היה ה'מיוחס' הראשון מסוגו בעולם!

וכאן מגיעה הנקודה. עם ייחוס מפואר כזה לכאורה הוא יכל ללכת לישון בשלווה בלי עבודה קשה ויגיעה מרובה... הוא מגיע עם בסיס מוצק ואיכותי ועליו להשתדל רק לא להפריע וכל השערים ייפתחו בפניו... אבל לא ולא! "ויעתר יצחק לה".

יצחק אבינו מלמד אותנו שאין להסתפק בייחוס כזה או אחר, אלא צריך לקום ולעתור לפני הרבש"ע. מה שהיה בראש מעייניו זה לא רק שהוא מתולדותיו של אברהם אלא מה יהיה עם תולדות יצחק! הוא הסתכל על עצמו כמי שמתחיל את שרשרת הייחוס ופעל בהתאם!

זאת הסיבה שהתורה פתחה בתולדות יצחק ומיד עברה לייחוס שלו, כי היא לא באה לספר לנו את מי הם תולדותיו אלא באה לספר בשבח - 'אלה תולדות יצחק' זה מה שעניין אותו, מי יהיה מיוחס אליו, עניין אותו לדאוג לעתיד שלו ושל תולדותיו, והוא לא ישב על זרי הדפנה ונסמך על ייחוסו. ומיד לאחר מכן מזכירה התורה את הייחוס שלו עצמו - אברהם הוליד את יצחק!